

SOS BARNBYAR
SVERIGE

SOS Barnbyars nationella program

Verksamhetsberättelse 2017

1. Sammanfattning

2017 startade SOS Barnbyar sin första nationella verksamhet i Sverige. Verksamheten bygger på viljan och vikten att stötta samhällsplacerade unga i deras leaving care period. Dvs att rusta unga som samhällsplacerats så att de klarar ett självständigt och självförsörjande liv, utan ytterligare stöd från samhället. SOS Barnbyars första verksamhet gör detta genom att erbjuda ett mentorskapsprogram för ensamkommande unga som placerats i nätverkshem, i Hammarkullen Göteborg. Ett nätverkshem är en placering i de ungas nätverk, vilket kan vara hos en släkting, vän till familjen eller liknande.

54 ungdomar deltog i programmet under 2017, där varje deltagare har en enskild mentor knuten till sig, där de i mentorparen arbetar med den unges etablering i Sverige. Verksamheten erbjuder även en hel del gruppverksamheter,

där många deltagare samlas för att ta del av ex studiebesök, arbetsrelaterad träning och samhällsorienterande insatser.

Programmet kom under sitt första år att metodutvecklas och förtydligas mycket. Det fick trots det tidigt en god renommé och en kö av nätverksplacerade unga växte fort fram, för att få delta i programmet. Såväl deltagare, socialtjänst och personalen i verksamheten känner sig mycket nöjda med verksamheten hittills. Verksamheten är ett kompletterande stöd i samhället, då det utbud som idag bedrivs för ensamkommande ofta är inriktad på "här och nu"-stöd och knappt någon annan verksamhet finns som är inriktad på att stärka de unga att klara av framtiden som självständiga och självförsörjande unga vuxna i samhället.

” Det är bra att ha
någon som kan visa
mig hur samhället fungerar.

2. Verksamheten i ord

2.1 Definition av vår verksamhet

SOS Barnbyars nationella program verkar för att ensamkommande barn och unga (16–21 år) i nätverksfamiljer ska få stöd i att etablera sig väl i det svenska samhället.

De ska genom mentorskapsprogrammet få stöd till att bygga upp ett självständigt och självförsörjande vuxenliv.

Med etablerad menar vi att man har kunskapen och kapaciteten att kunna leva ett självständigt och självförsörjande liv, att man känner makt över sin egen framtid

och har en god samhällsorientering. Som etablerad har man även ett fungerande och gynnsamt nätverk och är proaktiv i sitt eget livs utveckling. För att lyckas med det anser vi att målgruppen bl.a. behöver ha fungerande sociala nätverk, en god samhällsorientering och goda möjligheter till anställningsbarhet. För att nå detta och för att tydliggöra verksamhetens och ungdomarnas individuella målsättningar utgår arbetet i huvudsak ifrån tre livsområden. "Utbildning & Arbete", "Samhällsorientering" samt "Fritid, Kultur & Nätverk". Mentorskapsprogrammet syftar till att stötta deltagarna inom dessa områden med kunskap, kapacitet, erfarenhet och självförtroende.

2.2 Verksamhetens framväxt

Redan hösten 2016 anställde SOS Barnbyar personal för att lägga en grund för mentorsverksamheten med nätverksplacerade ensamkommande i Angered. I januari 2017 invigdes sedan verksamheten och dörrarna öppnade för att ta emot unga som önskade delta och arbeta för att påskynda och förbättra sina etableringsmöjligheter i Sverige. Målet är att de unga ska uppnå självständighet och självförsörjning innan de fyller 21 år.

Verksamheten kom under sitt första år att bli allt mer tydligt och avgränsat, både internt och externt. Det var ett intensivt och mycket utvecklande år. Gruppverksamheter togs fram och anpassades, de individuella mentorskapen systematiserades och arbetet kom allt mer att bedrivas enligt strukturella metoder, som på ett tydligt och likriktat sätt verkade mot tydliga mål, men som samtidigt lämnade utrymme för individuella anpassningar och behov för de olika deltagarna.

2.3 Efterfrågad verksamhet

Intresserade unga sökte sig allt mer till verksamheten under våren 2017. Både på egen hand, genom att de hört talas om verksamheten från andra unga, men också

att genom att socialtjänsten tipsade och remitterade unga i målgruppen till verksamheten.

Deltagande är helt frivilligt och kostnadsfritt, men förutsätter att det finns plats och att de unga uppfyller de intagningskriterier vi har för målgruppen. Dessa kriterier har vuxit fram och förtydligats allt mer under året, och finns alltid att hitta på vår verksamhetens hemsida.

2.4 Personal i verksamheten

Under 2017 var 8 personer anställda i verksamheten (varav några på deltid), på totalt sex heltidstjänster. De anställda arbetar som mentorer och alla dessa har yrkeserfarenhet av arbete med ungdomars utveckling på olika sätt, bland annat från boenden för ensamkommande eller inom andra verksamheter för unga inom exempelvis socialtjänsten. Mentorena har också olika bakgrunder och erfarenheter, med utifrån en tanke att matcha de ensamkommande barnens behov av stöd på ett brett sätt. Varje mentor har under 2017 ansvarat för ca 8 unga var, samt även för att arrangera vissa återkommande tematiska gruppverksamheter. Personalgruppen har haft handledning och i delar deltagit i verksamhetens programutveckling och implementering.

**” Jag har lärt känna många nya människor här.
Min mentor har också stöttat mig att förstå hur
mycket jag kan, men också vad jag behöver träna på
mer, för att bli det jag vill.**

2.5 Samarbete med andra aktörer

Verksamheten samarbetar med både socialtjänst och näringsliv. Majoriteten av de antagna deltagarna har hänvisats till oss av socialtjänsten. Utöver det har vi även haft regelbundna avstämningar för att dela information om de ungas utveckling. Detta har vi ansett som viktigt, då vi har som målbild att komplettera samhällets resurser, snarare än att överlappa redan befintliga stödmöjligheter.

Genom att SOS Barnbyar har ett brett nätverk av företagspartners så har verksamheten även kunnat engagera flera av dem i sin verksamhet. Exempelvis har studiebesök gjorts på dessa och samtal förs om att utveckla vårt samarbete med dem under 2018.

Alla parter, inklusive vår egen personal, är mycket positiva

till verksamheten och dess snabba utveckling, vilket är något vi är både stolta och glada över, då vi vet att motivation, oavsett part, är en framgångsfaktor i allt förändringsarbete.

2.6 Ekonomiska förutsättningar

Finansiering är en nyckelfaktor för att kunna bedriva verksamhet. Genom ett så kallat IOP-avtal med Göteborgs stad kunde arbetet komma till start, men det är främst tack vare finansiering från företag och filantroper som verksamheten har kunnat göras möjlig. Den ekonomiska grunden för verksamheten har kommit från stiftelser, fonder, filantroper och näringsliv. Cirka 2% av verksamhetens kostnader har finansierats av kommunen, som genom IOP-avtalet bidrar med aktivitetsbidrag per genomförd insats med 50 kr st.

2.7 De ungas behov av stöd

SOS Barnbyar arbetar med att stötta de unga med sin etablering och de unga uttrycker i regel alla samma önskemål om stöd; att få förbättrad svenska, få stöd kring skolan, bryta en känsla av isolering, få en ökad förståelse för samhället, samt få möjlighet till jobb och/eller en praktikplats. Många delar i den unges behov behöver skötas av andra samhällsinstanser, men SOS Barnbyar ser att vi kan stötta de unga inom ett par delar, för att komplettera samhällets andra insatser, samt att SOS Barnbyar vill stötta deltagarnas nätverksfamiljers eventuella brister. Vi har definierat dessa delar som Samhällsorientering, Fritid, kultur och nätverk, samt Utbildning och arbete.

SOS Barnbyar verkar med stort fokus på att stärka de ungas anställningsbarhet, då forskning visar att etablering

till stor del tillgodoses genom att få ett arbete. På en arbetsplats tränas svenskan, sociala koder lärs, nätverk skapas och yrkeserfarenheter leder även vidare mot ökad anställbarhet. Det finns alltså mycket att vinna på att få ett arbete eller en praktikplats, utöver en eventuell lön för de unga.

Deltagarna kan ofta uttrycka behov av saker som råder här och nu. Utöver de behov som de unga själva ger uttryck för, ser vi det som av största vikt att fokusera på framtiden. Mycket arbete ligger därför även på att motivera de unga att ta in och ta del av samhället. Genom att vi stöttar de unga till ökad samhällsorientering, att de skapar sig en aktiv fritid ger vi deltagarna nycklar till att förstå och vilja vara en del av samhället, samt att de bygger en ökad etablering i Sverige.

2.8 Individuella mentorsträffar och gruppaktiviteter

I de enskilda mentorsträffarna ligger mycket fokus på att nå de, av ungdomarna själva uppsatta, individuella målen för deras egen etablering. Dessa mål kan skilja sig mycket mellan olika deltagare, då alla ungdomar är unika. Det övergripande målet för verksamhetens insatser är dock alltid detsamma; snabb, långsiktig och ökad etablering. Konkret kan detta innebära att ge stöd i att hitta en lägenhet, att komma in på rätt utbildning, etablera nätverk, söka till kulturskolan, lära sig simma eller cykla, hitta ett extrajobb och inte minst lära sig förstå och navigera i det svenska samhället. Det leder till självständighet.

Alla ungdomarna har olika förkunskaper och förutsättningar när de kommer in i programmet, precis som de även har olika motivation och drivkrafter i sig. Därav arbetar vi utifrån de ungas individuella personligheter och drivkrafter och utformar unika handlingsplaner, utifrån semistrukturerade mål, som vi vet leder till etablering.

Parallellt med de individuella mentorsträffarna erbjuder vi även regelbundna tematiska gruppaktiviteter. Dessa är i sin tur ett komplement till de enskilda mentorsträffarna

och mer generellt hållna, för att ge alla en grund att stå på. Återkommande temakvällar för ökad samhällsorientering, livskunskap och liknande erbjuds veckovis, efter skoltid (under sena eftermiddagar/tidiga kvällar).

I våra gruppaktiviteter finns flera vuxna på plats, för att inom respektive aktivitet ändå till viss del kunna fånga upp och ge stöd till deltagarna på ett mer kompletterande och individuellt sätt. Utöver de regelbundna gruppaktiviteterna erbjuds även frekvent studiebesök och utflykter till relevanta platser och verksamheter, för att ge de unga ökad samhällsorientering och för att lotsa till kontakter till andra aktörer, så som exempelvis arbetsgivare, myndigheter och fritidsaktiviteter.

Under 2017 erbjöd vi Språkcafé och läxhjälp. Under senare delen av året lyftes dock tankar på att i högre utsträckning se över alternativa möjligheter för dessa, så att vi länkar de unga till andra aktörer som erbjuder dessa insatser, så att vi i vår tur ska kunna frigöra resurser för att bättre kunna arbeta med andra delar för etableringen, där inga andra aktörer finns att tillgå för målgruppen.

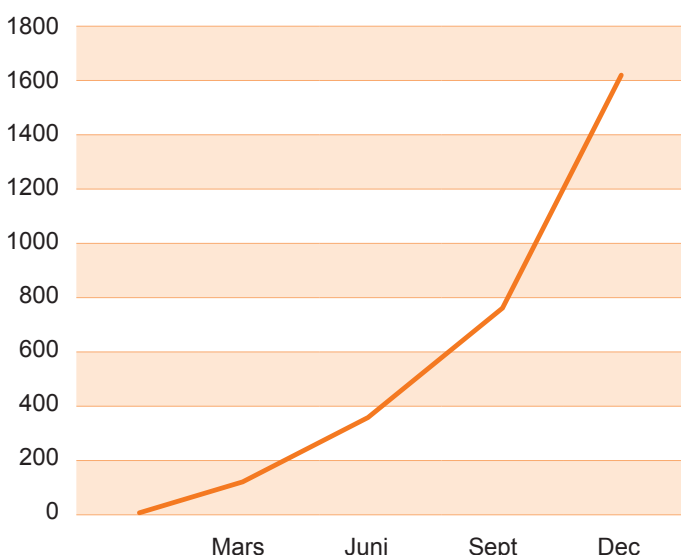
3. Verksamheten i siffror

Programmet hade under 2017, 54 unga inskrivna i programmet, varav 9 st skrivits ut under året, pga bristande intresse. Det fanns i december 2017 även en kö på 21 unga.

60–70 % av deltagarna i verksamheten hade fått permanent uppehållstillstånd. 42 % av de inskrivna var flickor och genomsnittsåldern på alla inskrivna var under året 17–18 år.

Den absoluta majoriteten av deltagarna var somalier (84 %), inräknat somalier som också är från Etiopien och resterande grupp är afghaner (14 %) och andra nationaliteter (2 %).

Antal ungdomsinsatser i Hammarkullen 2017

Vi genomförde 1618 st insatser under året varav ca 50 % var i individuella mentorskapsträffar och 50 % genom gruppaktiviteter. Vi hade en jämn och representativ könsfördelning på antal genomförda insatser med 872 st för pojkar & 746 st för flickor. Antalet genomförda insatser ökade för varje månad vilket kom att ställa allt högre krav på tydliga rutiner och metodik i verksamheten, vilket var mycket nyttigt.

Under 2017 genomfördes således ett flertal aktiviteter, både individuellt i mentorskapet, men också i helgrupp. Som tydliggörs nedan i samband med feedback som deltagare lämnat under dec 2017, så ligger majoriteten av dem genomförda aktiviteterna under livsområdena "Utbildning & Arbete" samt "Samhällsorientering". Alla insatser och aktiviteter som genomförs i verksamheten löper i linje med våra övergripande målsättningar och

syftar till att förenkla ungdomarnas etableringsprocesser och att därmed öka deltagarnas möjligheter till att bli självständiga och självförsörjande individer.

Exempel på aktiviteter som genomförts, både i grupp, enskilt, internt & med extern samverkan, under 2017;

- *Workshops kring arbetsmarknaden & hur man söker jobb*
- *Cv Skrivning*
- *Arbetsintervju träning*
- *Besök till flertal jobbmässor & rekryteringsträffar*
- *Workshops kring bostadsmarknaden & hur man söker lägenhet*
- *Träffar med Polis, Brandkår, Sjukvårdare och övriga uniformsyrken*
- *Körkortsskola*
- *Cykelskola*
- *Simskola*
- *Flertal studiebesök både på företag och viktiga samhällsinstitutioner/funktioner*
- *Kulturella aktiviteter så som teaterbesök, bibliotek, museum, etc.*
- *Workshops kring privat & vardagsekonomi*
- *Temagrupper & Samhällscafé, etc.*

Detta är enbart ett kort urval av aktiviteter som genomfördes, för att exemplifiera hur verksamheten arbetat med att koppla ihop deltagarna med olika samhällsfunktioner och övriga delar av samhället.

Sammanställning av ungdomsutvärdering

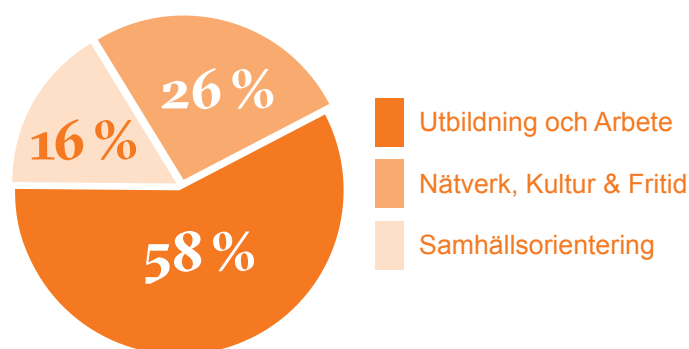
För att sammanställa året genomförde vi en ungdomsundersökning, för att på så sätt på ett strukturerat sätt få in feedback av deltagarnas upplevelse av verksamheten.

Några intressanta slutsatser från denna var att de unga känner sig mycket behjälpta inom utbildning och arbete. Majoriteten av de genomförda individuella insatserna var under 2017 inom området "Utbildning och Arbete". Även här ser vi ett behov av att framöver bredda insatserna något så att verksamhetens mentorer styr de ungas utveckling mot att också fokusera på att öka de andra livsområdena. Nysvenska ungdomar behöver stöd att hitta fram och förstå de stora utbud av stöd och verksamheter som samhället erbjuder. Detta skapar en känsla av tillhörighet och egenmakt samt minskar trösklarna in i samhället, vilket motverkar segregation och utanförskap.

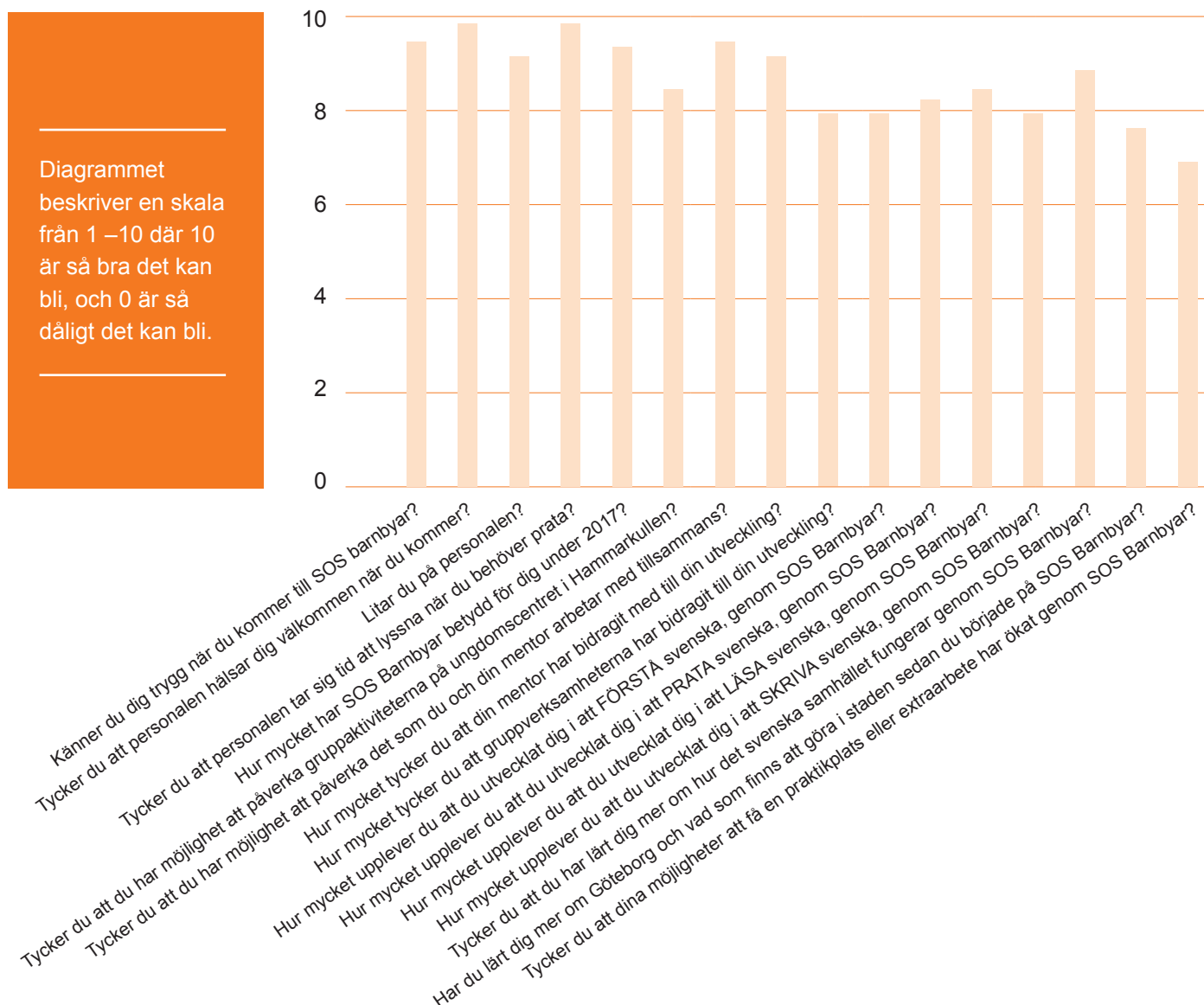
Genom att öka utvecklingen mer även inom verksamhetens två andra livsområden; "Samhällsorientering", samt "Fritid, Kultur och Nätverk" så kan programmet bidra ytterligare till de ungas etablering. Det är inom dessa mycket komplexa områden som få andra aktörer verkar och kan erbjuda stöd.

Annat av intresse från ungdomarnas svar var att 87 % av de unga upplevde att de fått ett utökat nätverk, samt att 68 % hade kommit i kontakt med nya fritidsaktiviteter genom programmet. Det var även mycket fina resultat för de ungas skattningar av hur mycket programmet stöttat dem i deras utveckling, att de kände sig trygga och sedda av personalen, att de var delaktiga i beslut, samt att de lärt sig att röra sig runt i Göteborg på ett friare sätt.

Inom vilket område tycker du att du har fått mest stöd av SOS Barnbyars verksamhet:

Hur deltagarna i genomsnitt skattat verksamheten, från en skala 1–10.

3.1 Tankar framåt för 2018

Vi önskar utöka vår nationella verksamhet både geografiskt i Sverige, men också att vi ska nå många fler i vår verksamhet i Göteborgsområdet och Hammarkullen. Då vi för 2017 hade 50 unga i verksamheten som tagit har vi målsättning på att ha minst 60 aktiva unga i våra mentorskap 2018. Ytterligare mål för 2018 är att vi genomför minst 3000 insatser för målgruppen, genom såväl individuella insatser som genom gruppaktiviteter, (jmf med 1618 st år 2017).

Vi har även höga ambitioner vad det gäller arbetslivserfarenhet för vår målgrupp. Vårt mål är att alla deltagare ska erbjudas en minst tio dagars lång yrkeserfarenhet under sin tid som inskriven i vårt program. Detta kan vara ex en praktikplats, jobbskuggning eller inte minst genom ett extraarbete under året. Kulmen tror vi kommer nås under sommaren, då många kommer att arbeta eller praktisera genom SOS barnbyars nätverk med såväl företag, andra organisationer och kommunen.

2018 är vår strävan att även arbeta allt närmare med informationsutbyte med socialtjänsten, för att därigenom på bästa sätt kunna ta emot ungdomar som är redo för att arbeta med sin etablering, samt att vi från vår sida kan dela med oss av viktig information som kan vara av vikt för den unges omsorg. Parallellt kommer vi även arbeta intensivt för att få till metoder för att kunna utvärdera verksamheten och dess effekter för deltagarna, så att vi kan bli ännu bättre och effektivare genom våra insatser. Vårt mål är att så många som möjligt får ut så mycket som möjligt genom vårt mentorskapsprogram. Vägen mot framgång tror vi är att allt bättre och mer systematiskt

mäta och undersöka vilka delar som vi är bäst lämpade att fylla för målgruppen och inte försöka göra lite av allt. Många insatser finns redan idag i samhället och vi vill vara vaksamma på att vi inte duplicerar redan fungerande insatser som erbjuds till målgruppen. Vår roll är att hålla fokus på en tydlig målbild, både för de unga, men också för verksamheten i stort. Det är det vi är övertygade om hjälper oss att hålla fokus både för verksamhetens och de ungas bästa. Det är detta fokus på etablering som gör att vi på ett unikt sätt kan komplettera samhällets andra aktörer och gör verksamheten så viktig.

4. Avslut

Det finns en fart och stor energi i verksamheten, med mycket ungdomar i våra lokaler. Det finns en stor vilja bland våra deltagare att verka för sin egen etablering, genom stöd av sina mentorer. Vårt mål är att stötta de unga till självständighet, möjlighet till självförsörjning, nå förståelse för sin omvärld och känna sig delaktig i samhället, vilket är den röda tråden i verksamhetens alla insatser. Det är i den andan vi fortsätter att arbeta fokuserat och strukturerat för. Vi vill möjliggöra de ungas etablering och vi önskar att även i framtiden kunna samverka med såväl företagspartners som alla de insatser som erbjuds runt om i samhället för de unga.

Tack alla ni som är med och bidrar till vår verksamhet och tack alla ni modiga, starka, kloka och hårt strävande unga som är våra deltagare och som är med i denna resa. Tack!

Direkta bidragsgivare till SOS Barnbyars nationella program 2017: Apotea, DHL, Familjen Erling Persons stiftelse, Göteborgs Stad, Irma Holm, Marcus Edlunds Stiftelse, Oldmark, Svenska Postkodlotteriet och Semcon.